

Sygn. akt III AUa 1009/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda (spr.) SA Bogdan Świerk
Protokolant: st. prot. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2012 r. w Lublinie

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczynie M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 września 2012 r. sygn. akt VIII U 1447/12

oddala apelację.

III AUa 1009/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie wnioskodawczynie M. S. od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. odmawiającej przeliczenia podstawy wymiaru ostatnio przyjętej do obliczenia wysokości świadczenia oraz przeliczenia podstawy wymiaru w myśl art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Wnioskodawczynie M. S. była uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podstawę wymiaru renty stanowiło wynagrodzenie z trzech lat kalendarzowych od 1987 r. do 1989 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 121,13%.

Decyzją z dnia 25 października 2007 r. organ rentowy przyznał odwołującej emeryturę od 30 października 2007 r., przyjmując do ustalenia wysokości świadczenia podstawę wymiaru renty ze wskaźnikiem 121,13% i kwotą bazową 677,72zł.

W dniu 8 grudnia 2011 r. M. S. złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia według najkorzystniejszego wariantu przy uwzględnieniu minimalnego wynagrodzenia za okres wykonywania zatrudnienia w ramach stosunku pracy, za który nie jest możliwe przedłożenie dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia. Po rozpatrzeniu wniosku organ rentowy wydał w dniu 21 grudnia 2011 r. zaskarżoną decyzję.

Z akt rentowych i emerytalnych wnioskodawczynie wynika, że udokumentowała zaświadczeniem wysokość wynagrodzenia w latach 1987 - 1989 oraz wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej w latach 1966 - 1967. Ponadto z Archiwum (...) w L. dołączone zostały karty wynagrodzeń z lat 1982, 1985 oraz 1987-1991. Z zaświadczenia archiwum wynika, że brak jest kart wynagrodzeń z lat 1965 - 1981, 1983 - 1984, 1986. W ocenie Sądu Okręgowego okolicznością bezsporną jest, że wnioskodawczynie była zatrudniona w Spółdzielni Pracy (...) w K. od 10 czerwca 1965 r. do 3 października 1991 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kuśnierza.

W spółdzielni był wyodrębniony dział kozuchów, futer i wyprawy. Pracownicy byli zatrudnieni na stanowiskach związanych z krojeniem, szyciem i wykańczaniem, wykonywali pracę w systemie akordowym a ich wynagrodzenie było uzależnione od ilości wykonanej pracy. Pracownicy zatrudnieni przy krojeniu mieli wyższe wynagrodzenie niż pracownicy zatrudnieni przy wykańczaniu. Wnioskodawczynie pracowała na stanowisku kuśnierza w dziale futer i zajmowała się czynnościami związanymi z krojeniem. Razem z wnioskodawczynią pracowała W. O., zatrudniona w spółdzielni w latach 1964-1993.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zeznań wnioskodawczynie M. S., zeznań świadka W. O., jak też w oparciu o dokumentację zawartą w aktach ZUS oraz dołączonych aktach osobowych odwołującej.

Sąd Okręgowy obdarzył wiarą zeznania wnioskodawczynie i świadka, gdyż są wzajemnie zgodne i spójne. W ocenie Sądu zeznania te jednak nic istotnego do sprawy nie wniosły, gdyż miały bardzo ogólnikowy charakter. Zarówno wnioskodawczynie jak i świadek nie pamiętały wysokości uzyskiwanych przez siebie wynagrodzeń.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. Nr 153 poz.1227 ze zm.). Zgodnie z treścią art. 15 ust. 1 tej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenia społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust 6 i art. 176.

W myśl art. 15 ust. 6 cyt. ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego podlegania ubezpieczeniu.

Przepis art. 15 ust 2a cyt. ustawy stanowi, że jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Natomiast w myśl art. 111 ust 1 cytowanej ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Sąd Okręgowy zważył, że z zebrany materiał dowodowy wskazuje, iż nie zachowała się dokumentacja płacowa wnioskodawczyni sprzed 1982 roku, zaś odwołująca w toku postępowania sądowego nie przedstawiła żadnych dowodów na potwierdzenie wysokości zarobków jakie osiągała w spornym okresie.

Samo przekonanie odwołującej o wyższej wysokości zarobków niż przyjął to organ rentowy nie może stanowić podstawy do poczynienia jakichkolwiek ustaleń co do wysokości zarobków na przestrzeni długiego okresu tj. od 1968 r. do 1981 r. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest także podstaw do poczynienia ustaleń o zarobkach wnioskodawczyni w odniesieniu do wykazanych zarobków świadka, gdyż W. O. była zatrudniona na innych stanowiskach pracy. Istotną okolicznością jest także, że wszyscy pracownicy byli wynagradzani akordowo i ich zarobki były zróżnicowane.

Sąd zważył, że organ rentowy zasadnie przyjął w oparciu o przepis art. 15 ust 2a cyt. ustawy w latach od 1968 r. do 1981 r. za podstawę wymiaru składek kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników. Emerytura wnioskodawczyni przeliczona stosownie do art. 111 ustawy – przy przyjęciu wynagrodzenia udokumentowanego oraz za lata 1968-1981 w wysokości minimalnego wynagrodzenia – wskazuje, że najkorzystniejszym wariantem wyliczenia świadczenia jest przyjęte wyliczenie w decyzji z dnia 30 października 2007 r. ustalającej prawo do emerytury.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożyła wnioskodawczyni zaskarżając wyrok w całości i zarzucając bezzasadność przyjęcia do podstawy wymiaru emerytury kwoty minimalnego wynagrodzenia. Uzupełniając apelację skarżąca wносиła o przeliczenie emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej w wysokości 2059,92 zł oraz przy przyjęciu do podstawy wymiaru wynagrodzenia „z 20 lat kalendarzowych”.

Z treści apelacji należy wywieść, że skarżąca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie wysokości emerytury w wyższej kwocie.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny zobowiązał organ rentowy do wyliczenia wysokości emerytury wnioskodawczyni w dwóch wariantach:

1) przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 60,59% tj. przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu oraz przy zastosowaniu kwoty bazowej obowiązującej na dzień 30 października 2007 r.;

2) przy przyjęciu podstawy wymiaru renty i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 121,13%.

Wysokość emerytury na dzień złożenia wniosku o ponowne obliczenie jej wysokości wynosiłaby według pierwszego wariantu – 1097,53 zł zaś według drugiego wariantu – 1219,97 zł (k. 85).

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji jak i na wyliczeniu dokonanym przez organ rentowy w toku postępowania apelacyjnego **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji jak i wskazaną podstawę prawną rozstrzygnięcia, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzuty apelacji sprowadzające się do błędnych ustaleń Sądu Okręgowego są bezzasadne.

W dniu 8 grudnia 2011 r. wnioskodawczynie złożyła do organu rentowego wnioski o ponowne ustalenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia za okres, za który nie jest możliwe przedłożenie dokumentów potwierdzających wysokość zarobków. Wnosiła o wybranie najkorzystniejszego wariantu. Organ rentowy wydał decyzję odmawiającą ponownego obliczenia wysokości emerytury jak i odmawiającą jej przeliczenia w trybie art. 111 cyt. ustawy.

Przed wszystkim zważyć należy, iż prawidłowe jest stanowisko Sądu Okręgowego co do niemożności uwzględnienia do podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczynie wynagrodzenia uzyskanego przez świadka W. O.. W świetle art. 15 ust. 1 cyt. ustawy podstawę wymiaru emerytury stanowić może wyłącznie wynagrodzenie uzyskane przez osobę, która ubiega się o ustalenie wysokości świadczenia. Nie jest zatem dopuszczalne przyjmowanie do podstawy wymiaru wynagrodzeń uzyskiwanych przez inną osobę. W czasie zatrudnienia w spółdzielni (...) wnioskodawczynie pracowała w systemie akordowym, zatem jej wynagrodzenie było uzależnione od ilości wykonanej pracy. Za ten okres skarżąca nie przedstawiła żadnych dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia za pracę zaś przeprowadzony przez Sąd Okręgowy dowód z jej zeznań i zeznań świadka W. O. okazał się nieprzydatny, gdyż ani skarżąca ani też świadek nie pamiętali wysokości wynagrodzenia, co jest zrozumiałe z uwagi na znaczny upływ czasu. Tym samym zasadnie organ rentowy wyliczając hipotetycznie wysokość emerytury przyjął za sporny okres wynagrodzenie minimalne – stosownie do treści art. 15 ust. 2a cyt. ustawy.

Żądanie wnioskodawczynie zgłoszone w dniu 8 grudnia 2011 r. należy rozpoznać w dwóch płaszczyznach.

Ubiegając się o przyznanie emerytury skarżąca nie wskazała podstawy wymiaru świadczenia zatem zachowała prawo do ponownego obliczenia emerytury w trybie art. 21 ust. 1 cyt. ustawy. W świetle tego przepisu podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
- 2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Podstawa wymiaru ustalona na nowo oznacza, że przy obliczaniu wysokości świadczenia należałoby zastosować kwotę bazową w wysokości 2059,92 zł, obowiązującą w dacie ustalenia prawa do emerytury, czyli na dzień 30 października 2007 r. Przy uwzględnieniu, zgodnie z żądaniem skarżącej, do podstawy wymiaru wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 60,59%. Wysokość emerytury na dzień 1 grudnia 2011 r. (miesiąc złożenia wniosku o przeliczenie) przy zastosowaniu kwoty bazowej wynoszącej 2059,92 zł, stanowi kwotę 1097,53 zł.

Przy przyjęciu do podstawy wymiaru emerytury podstawy wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 121,13%, zaś kwota emerytury na dzień 1 grudnia 2011 r. wynosi 1219,97 zł. W

tej sytuacji, stosownie do treści art. 53 ust. 3 cyt. ustawy, emeryturę oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru.

Korzystniejszy jest zatem wariant pozostawienia w podstawie wymiaru emerytury podstawy wymiaru renty.

Ponowne obliczenie wysokości emerytury w trybie art. 111 cyt. ustawy nie jest możliwe, gdyż warunkiem przeliczenia jest aby wskaźnik wysokości nowej podstawy wymiaru był wyższy od poprzednio obliczonego. Skarżąca nie przedstawiła żadnej dokumentacji płacowej, na podstawie której można byłoby ustalić wyższy niż dotychczasowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, zatem nie jest możliwe przeliczenie emerytury w tym trybie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest zatem prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami, zaś apelacja wnioskodawczyni jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.